

РЕШЕНИЕ

№ 2852

гр. София, 28.04.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 59 състав,
в публично заседание на 15.04.2021 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Зорница Дойчинова

при участието на секретаря Светла Гечева, като разгледа дело номер **2188** по описа за **2021** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл. 145 и сл. АПК, във връзка с чл. вр. чл. 68, ал.1
33Дискр.

Производството по делото е образувано по подадена от ЗАД [фирма], с ЕИК[ЕИК], представлявано от юк З. жалба срещу решение № 94/26.01.2021 г., постановено по преписка № 394/2019 г. на Комисията за защита от дискриминация V специализиран заседателен състав, с което е установено, че при осъществяване на своята дейност дружеството поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания, до офис на дружеството в [населено място], [улица], извършвайки по този начин дискриминация по признак „увреждане“ по смисъла на чл. 5, вр. чл. 37 33Дискр., наложена е имуществена санкция в размер на 250 лв. на основание чл. 83 33Дискр., както и на основание чл. 47, ал.1 33Дискр. е предписано да преустанови дискриминацията като предприеме необходимите действия за изграждането на достъпна архитектурна среда.

В жалбата са изложени съображения за нарушение на процесуалния и материалния закон. Посочва, че дружеството е наемател на този офис, намиращ се във фойе на хотел Е., в [населено място]. Счита, че задълженията за поддържане на архитектурна среда, подходяща за хора с увреждане, са вменени на собствениците на сградите и съоръженията. Освен това намира, че проверката е извършена на основание чл. 40, ал.2 33Дискр., вр. §6 ЗИХУ, който закон е отменен, поради което не е налице основание за възникване на задължение за дружеството. Също така, намира, че не е адресат на разпоредбата на §6 ЗИХУ, тъй като дружеството е частно правен субект, а

не държавен или общински орган. Моли за отмяна на оспореното решение.

В съдебно заседание, жалбоподателят не се представлява.

Ответникът по жалбата, Комисия за защита от дискриминация, чрез пълномощника юк Б. оспорва жалбата като неоснователна. В съдебно заседание посочва, че закона не прави разлика между наемател и наемодател на едно помещение. Поради това, е неоснователна тезата на жалбоподателя, че тъй като е наемател на помещението и не е негово задължение осигуряването на достъпна среда.

СГП не взема становище и не се представлява в съдебно заседание.

Административен съд София-град, в настоящия съдебен състав, след като обсъди доводите на страните и прецени по реда на чл. 235, ал. 2 от ГПК, във вр. с чл. 144 от АПК приетите по делото писмени доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

На 22.01.2019 г., представители на КЗД направили проверка на обект ЗАД [фирма], [населено място], [улица], за която проверка е съставен констативен протокол вх. № 12-11-308/29.01.2019 г. В протокола е отразено, че в проверения обект няма достъпна архитектурна среда за хората в неравностойно положение. Към протокола е приложен снимков материал, на който се вижда, че преди входа на сградата, с надпис Е., са налични стъпала. В протокола не е отразено на проверката да са присъствали представители на проверяваното дружество.

Проверката е извършена на основание чл. 40, ал.2 ЗЗДискр., вр. §6 от ПЗР на ЗИХУ, в изпълнение на решение на КЗД от 10.11.2017 г. за провеждане на кампания „Достъпна България“ и Заповед № 24/20.03.2018 г. на председателя на КЗД.

Въз основа на протокола за извършена проверка в рамките на кампания „Достъпна среда“, председателят на КЗД изготвил доклад вх. № 12-11-1999/17.05.2019 г., в който е посочено, че в констативния протокол се съдържат данни за осъществено нарушение по смисъла на чл. 5, пр. последно от ЗЗДискр., вр. §1, т.7 и 8 от ДР на ЗЗДискр. Предвид на това е направено предложение да бъде образувано производство за защита от дискриминация по реда на глава IV, раздел I ЗЗДискр., в което да се установи дали е нарушение на чл. 5, пр. последно по признак „увреждане“, вр. §1, т.7 и 8 ДР на ЗЗДискр.

Предложението на председателя на КЗД е разгледано на заседание на комисията, проведено на 17.07.2019 г., обективизирано в протокол № 11, на което е взето решение от 17.07.2019 г. да се образува преписка по подадения доклад. Производството по преписка № 394/2019 г. е образувано с разпореждане № 885/103.08.2019 г. на председателя на КЗД. За разглеждането на преписката е определен Пети заседателен състав, който на свое заседание е определил председател и докладчик по преписката.

До ЗАД [фирма] е изпратено уведомление изх. № 50-10-58/04.11.2019 г., с което дружеството е уведомено за образуваната преписка и му е дадена възможност да вземе становище в посочен срок. Към уведомлението са приложени констативния протокол вх. № 12-11-308/29.01.2019 г., ведно със снимковия материал, както и доклад вх. № 12-11-1999/17.05.2019 г.

Съобщението е получено от представител на дружеството на 07.11.2019 г.

Дружеството е представило становище в срока, с вх. № 50-10-77/15.11.2019 г., в което посочва, че сградата, в която е разположен офиса на дружеството, е хотел Е. в [населено място], като помещението се ползва от дружеството по силата на договор за наем. Също така са изложени аргументи за това, че дружеството не е адресат на

разпоредбите на ЗИХУ.

Към становището е приложен договор за наем от 01.03.2008 г., сключен между наемодателя [фирма] и наемателя ЗАД [фирма] относно предоставяне под наем на имот, находящ се в [населено място], [улица], във фойето на хотел Е..

След събиране на доказателствата е изготвен доклад-заключение от определения докладчик по преписката, с който е предложено преписката да бъде разгледана на открито заседание, за което са призовани страните.

Проведено е едно открито заседание - на 29.09.2020 г., на което представител на жалбоподателя не е присъствал.

Въз основа на събраните по преписката писмени документи и становище на страните, решаващият Пети заседателен състав на КЗД, е постановил оспореното решение № 94/26.01.2021 г., с което е:

установено, че при осъществяване на своята дейност дружеството ЗАД [фирма] поддържа архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания, до офис на дружеството в [населено място], [улица], извършвайки по този начин дискриминация по признак „увреждане“ по смисъла на чл. 5, вр. чл. 37 ЗЗДискр., наложена е имуществена санкция в размер на 250 лв. на основание чл. 83 ЗЗДискр., както и на основание чл. 47, ал.1 ЗЗДискр. е предписано дружеството да преустанови дискриминацията като предприеме необходимите действия за изграждането на достъпна архитектурна среда.

Решението е съобщено на страните, като представител на жалбоподателя е уведомен на 29.01.2021 г.

Жалбата е подадена на 15.02.2021 г., с п.к. от 12.02.2021 г.

При така установените факти, настоящия съдебен състав на АССГ, като извърши цялостна проверка за законосъобразността на оспорения индивидуален административен акт на всички основания по чл. 146 от АПК, по реда на чл. 168, ал. 1 от АПК, достигна до следните правни изводи:

Предмет на оспорване е решение № 94/26.01.2021 г., издадено от Пети заседателен състав на Комисията за защита от дискриминация, с което е установено, че при осъществяване на своята дейност в свой офис, находящ се в [населено място], на [улица], дружеството ЗАД [фирма] е извършило акт на дискриминация, като е нарушило чл. 5 ЗЗДискр. по признак „увреждане“ спрямо лицата с увреждания, наложена е имуществена санкция в размер на 250 лв., както и на основание чл. 47, ал.1 ЗЗДискр. е предписано жалбоподателя да отстрани констатираното нарушение на ЗЗДискр.

Жалбата срещу процесното решение е подадена в срока по чл. 149 от АПК, вр. с чл.68, ал.1 ЗЗДискр., от легитимирано лице, адресат на решението на КЗД, поради което е процесуално допустима.

Разгледана по същество жалбата е неоснователна.

По съответствие с процесуалния закон.

Оспореното решение е издадено от компетентния за това орган, КЗД, конкретно от специално назначен за това състав - Пети заседателен състав, при спазване на установената от закона писмена форма, съдържа предписаните в чл. 66 ЗЗДискр. реквизити, като не са извършени съществени нарушения на административно производствените правила. Посочен е издателят на решението, поводът за образуване

на преписката - самосезиране на Комисията, извършените действия по проучването, становищата на ответната страна в производството, какво е установил органа от фактическа и правна страна и в крайна сметка какво е решението му същество на казуса, т.е. съдържа диапозитив. Изложени са фактическите и правни основания за издаването му. Мотиви се съдържат в самото решение. При издаването му са спазени специалните административно-производствени правила, установени в чл.50 – чл.70 ЗЗДискр.

В съответствие с изискването на чл. 50, т.2, вр. 40, ал.2 ЗЗДискр. производството пред КЗД е образувано въз основа на доклад за самосезиране от председателя на Комисията, взето решение по протокол № 11 от 17.07.2019 г. на заседание на Комисията, във връзка с чл. 40, ал.2 ЗЗДискр. и във връзка с провеждана национална кампания „Достъпна България“. На основание чл. 40, ал.2 от ЗЗДискр., вр. §6 от ПЗР на ЗИХУ и в изпълнение на Решение на деветчленния състав на КЗД от 22.01.2019 г., в рамките на кампания „Достъпна България“ е била извършена проверка на място, в офис на ЗАД [фирма] в [населено място], [улица], за която е съставен КП вх. № 12-11-308/29.01.2019 г. Въз основа на КП е образувано производство за защита от дискриминация по реда на гл. IV-та от ЗЗДискр, за установяване дали ли е нарушение на чл. 5 по признак „увреждане“ във връзка с §1, т.7 и 8 от ДР на ЗЗДискр, както и да се разпорежи преустановяване на нарушението. След образуване на преписката, председателя на КЗД е определил същата да бъде разгледана от Пети заседателен състав, който на свое заседание е определил докладчик от решаващия състав, след което са предприети действия по изпълнение на процедурата по проучване на преписката и събиране на доказателства, необходими за изясняване на спорните факти и обстоятелства /чл. 55, ал.1 ЗЗДискр./. Проведено е едно редовно заседание, с легитимно взето решение от определения състав.

В хода на това производство е представено становище от страна на дружеството ЗАД [фирма], който е бил ответник по преписката, а тъй като преписката е образувана по самосезиране, в качеството на сезираща страна в производството е бил конституиран председателя на КЗД. Процедурата по проучване и събиране на доказателства е приключила с доклад-заключение на докладчика по преписката, след което е насрочено заседание на решаващия състав, за датата на което страните са били редовно уведомени. Проведено е едно открито заседание, за което дружеството е било редовно уведомено, като не е изпратило представител, в което производството е приключило и въз основа на събраните доказателства е постановен оспорваният административен акт.

Съдът приема, че постановеното решение е мотивирано, тъй като съдържа, както фактическите така и правните основания за неговото издаване. Съобразени са събраните по преписката доказателства.

Анализирайки понятието пряка дискриминация и неблагоприятно третиране на основание защитен признак по чл. 4, ал.1 от ЗЗДискр. – увреждане, комисията е достигнала до извода, че [фирма] е осъществило дискриминация, тъй като не е осигурило достъпна среда за хората в неравностойно положение, като не е изпълнило свое законово задължение за осигуряване на достъпна среда на населението, залегнало както в ЗИХУ, така и в Конвенцията за правата на хората с увреждания. Предвид на това, настоящият състав намира, че решението на Комисията е правилно от процесуалноправна гледна точка, като при постановяването му не са допуснати съществени процесуални нарушения, които да доведат до нищожност на решението,

или до отмяната му на процесуално основание.

По съответствие на решението с материалния закон.

Настоящата съдебна инстанция намира също така, че решението на КЗД е постановено при правилно прилагане на материалноправните разпоредби и е в съответствие с целта на закона.

С императивната разпоредба на чл. 4, ал. 1 ЗЗДискр. е забранена всяка пряка или непряка дискриминация, основана на пол, раса, народност, етническа принадлежност, човешки геном, гражданство, произход, религия или вяра, образование, убеждения, политическа принадлежност, лично или обществено положение, увреждане, възраст, сексуална ориентация, семейно положение, имуществено състояние или на всякакви други признаци, установени в закон или в международен договор, по който Република България е страна. По смисъла на ал. 2 на същата норма пряка дискриминация е всяко по-неблагоприятно третиране на лице на основата на признаците по ал. 1, отколкото се третира, било е третирано или би било третирано друго лице при сравними сходни обстоятелства. В разпоредбата на § 1, т. 7 от ДР на ЗЗДискр. е разписано определение на понятието „неблагоприятно третиране“, а именно - всеки акт, действие или бездействие, които водят до по-малко благоприятно третиране на едно лице спрямо друго, въз основа на признаците по чл. 4, ал. 1 или могат да поставят лице или лица, носители на признак по чл. 4, ал. 1, в особено неблагоприятно положение в сравнение с други лица, т.е., което пряко или непряко засяга права или законни интереси. От анализа на цитираните норми следва извода, че за да е налице проява на дискриминация по смисъла на ЗЗДискр. е необходимо да са осъществени всички елементи от фактическия състав на приложимата специална правна норма, както от обективна, така и от субективна страна. Неправомерният диференциран подход към дадено лице или определен кръг лица трябва да е обвързан от признак по чл. 4 от ЗЗДискр. В този смисъл не е достатъчно да се установи по-неблагоприятно третиране на определен кръг лица в конкретен случай, а е необходимо да се докаже още, че това третиране е извършено съзнателно по някои от признаците, очертани в чл. 4 от ЗЗДискр., като следва да е налице и пряка причинно-следствена връзка между неблагоприятното отношение и причината за него, като при всички случаи следва да се изразява в някой признак по чл. 4, ал. 1 от ЗЗДискр., в това число и „тормоз“ на база признак „увреждане“.

По силата на чл. 9 ЗЗДискр., в производство за защита от дискриминация, е създадено специално правило, при което ако административният орган приеме, че има достатъчно факти, от които може да се направи извод, че е налице дискриминация, доказателствената тежест се размества и в тежест на ответника е да докаже, че не е нарушил правото на равно третиране.

В конкретния случай, дружеството жалбоподател е санкционирано за нарушение на чл.4, ал. 1, вр. чл. 5 от ЗЗДискр. по защитен признак „увреждане“. Изискването за достъпност на архитектурната среда е въведено с чл.9 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания (ратифицирана със закон на 26.01.2012 г., ДВ, бр. 12 от 10.02.2012 г.) Държавите, ратифицирали конвенцията, са длъжни да предприемат мерки, които да идентифицират и премахват всякакви пречки и прегради пред достъпността по отношение на: а) сгради, пътища, транспортни и всякакви други открити и закрити съоръжения, включително училища, жилищни постройки, здравни заведения и работни места; б) информационни, комуникационни и други услуги,

включително информационни системи и услуги за спешна помощ. Нормата на чл. 4 от ЗЗДискр. забранява всяка пряка или непряка дискриминация, основана на признак "увреждане". Разпоредбата на чл.5 от ЗЗДискр. определя като дискриминация изграждането и поддържането на архитектурна среда, която затруднява достъпа на лица с увреждания до публични места.

Законът не дава дефиниция какво се разбира под публично място. Това понятие следва да се тълкува, изхождайки от целта на ЗЗДискр. и в съответствие с чл.9 от Конвенцията за правата на хората с увреждания. Съгласно цитираната норма от Конвенцията целта е да се даде възможност на хората с увреждания да живеят самостоятелно и да участват пълноценно във всички аспекти на живота, като имат достъп до всички удобства и услуги, отворени или предназначени за широката общественост, както в градските, така и в селските райони. Следователно сградите, в които се предоставят застрахователни услуги, предлагани публично, могат да се определят като публично място.

Изискването чл.5 от ЗЗДискр е императивно и абсолютно и засяга всички правни субекти, които осъществяват контрол върху публичното място, независимо дали тези субекти са публични или частни. В съдебната практика този въпрос се решава еднозначно – задължение и отговорност за осигуряване на достъпна архитектурна среда имат освен публичните и частните субекти, щом предлагат обществени услуги (Решение №6959 от 09.06.2016г. на Върховния административен съд по адм.д.№6376/2015г.) Това задължение произтича и от нормите на чл.2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания във връзка с чл.169, ал.2, т.4 от ЗУТ. Съдът приема, че нормите на наредбата са адресирани към всички собственици и наематели на сгради с обществено предназначение, чиято експлоатация изисква изграждане на съответните елементи на достъп, като е ирелевантно кой трябва да осигури изграждането и кой да го заплати. Това е въпрос на вътрешните отношения между собственик и наемател и не може да бъде аргумент за неизпълнение на законовото задължение, а осигуряване на достъпна среда. Поради това, неоснователно е основното възражение на дружеството, че е наемател на сградата и няма как обективно да изгради архитектурна среда за хора с увреждания, т.е., не следва дружеството да е адресат на решението, а като ответник по преписката е следвало да бъде конституиран собственика на сградата. Адресат на задължението за поддържането на достъпна архитектурна среда е лицето, предоставящо обществена услуга в конкретното помещение, до което не е осигурен свободен достъп за хора с увреждания, без значение той на какво правно основание ползва това помещение, дали е собственик, или наемател. Дружеството като предоставящо обществени услуги е задължено да осигури достъп на хората с увреждане до тази услуга и съответно до сградата. Как това ще бъде реализирано, дали ще се наеме подходяща за това сграда, дали ще се запише в договора за наем конкретна клауза за преустройство или пък по друг начин, не е от правно значение за конкретния казус.

"Достъпна среда" съгласно §1, т. 2 от Наредба № 4 от 01.07.2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, включително за хората с увреждания, е среда в урбанизираните територии, сградите и съоръженията, която всеки човек с намалена подвижност, със или без увреждания, може да ползва свободно и самостоятелно. Безспорно,

изграждайки стълбище с няколко стъпала, прави невъзможно свободното и самостоятелно придвижване на хората в неравностойно положение до входната врата на офиса на дружеството. В този смисъл, съдът намира за доказан въпроса, че дружеството жалбоподател, като ползвател на офис, в който предлага застрахователни и други обществени услуги, находящ се в [населено място], [улица], не е изградил достъпна среда за хората в неравностойно положение, към датата на проверката, както и към датата на постановяване на процесното решение, не е налице спор по делото. Това е и така, тъй като пред входа на офиса, който се помещава във фойето на хотел Е., видно от материалите по делото, са изградени стълби, без да е изградена рампа, по която хората в неравностойно положение да могат да се придвижат до входната врата на офиса. Дружеството не е изложило възражения в обратния смисъл, а именно, че е осигурило на хората в неравностойно положение, безпрепятствен достъп до офиса. Не са изложени обаче доказателства оборващи доказателствената стойност на този протокол и по-контретно снимковия материал към него. Поставените стъпала пред входната врата на сградата на хотел Е., в който се помещава офиса на дружеството, поставят в невъзможност хората със затруднено придвижване да стигнат до вратата на офиса на дружеството.

При тази нормативна рамка, на база на фактически установеното, както по преписката, така и по делото, следва да се приеме, че неизграждането на достъп до сградата, в която се помещава офиса на дружеството жалбоподател, находящ се в [населено място], [улица], стопанисван от ЗАД [фирма], поставя в неравностойно положение хора с намалена подвижност, по смисъла на §1, т.1 от ДР на Наредба №4/2009г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда на населението, вкл. на хората с увреждания. Наредбата е издадена в изпълнение на делегираното законово правомощие на Министеръа на регионалното развитие и благоустройството по чл. 169, ал.4 от ЗУТ.

Съдът приема, че за жалбоподателя като доставчик на обществени услуги и ползвател на обект с обществено ползване, съществува задължение за осигуряване на достъпна среда, включително за лица със затруднена двигателна подвижност. Като не е осигурил такава, жалбоподателят е допуснал неравно третиране по отношение на тези лица. Решението на КЗД в тази му част е законосъобразно като съобразено с материалния закон и с целта му. В тази част жалбата следва да бъде отхвърлена.

Съгласно чл. 80, ал. 1 и 2 ЗЗДискр., който не изпълни задължение, произтичащо от този закон, се наказва с глоба от 250 до 2000 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание. Когато нарушението е извършено при осъществяване дейността на юридическо лице, на него му се налага имуществена санкция в размер от 250 до 2500 лв. Осигуряването на достъпна архитектурна среда е задължение, което не произтича пряко от ЗЗДискр. Законодателят не е определил налагането на санкцията като кумулативна мярка, следваща се от установена дискриминация, а е предоставил преценката за това на КЗД. Ето защо административният орган следва да изложи мотиви относно целта и размера на санкцията. И ако превантивната цел на санкцията произтича от целта на закона – да се предотврати за в бъдеще допускането на дискриминация и да мотивира лицето да поддържа достъпна архитектурна среда, то размерът на санкцията следва да бъде конкретно определен и индивидуализиран. Административният орган е изложил мотиви защо определя санкция на законоустановения минимум, поради което и наложената санкция е правилно определена.

Изрично правомощие на КЗД, регламентирано в чл. 47, т. 4 от ЗЗДискр., е да дава задължителни предписания по спазването на закона. Волеизявлението на органа има властнически характер, тъй като е с обвързващо действие по отношение на жалбоподателя, поради което за разлика от препоръките по т.6 от същия член подлежи на съдебно обжалване. Доколкото няма спор по фактите и предвид изложеното по-горе относно задължението на жалбоподателя да поддържа достъпна среда, съдът приема, че дадените задължителни предписанията са законосъобразни, тъй като те съответстват на установените факти и на материалния закон и са насочени към постигане на целта му. Решението на КЗД в тази му част е също законосъобразно и жалбата срещу него следва да бъде отхвърлена.

Предвид изложеното, настоящия съдебен състав счита, че оспореното решение на КЗД като правилно и законосъобразно, следва да бъде потвърдено, а подадената срещу него жалба отхвърлена.

По разностите:

С оглед изхода на спора, на жалбоподателя не следва да се присъждат разности.

Ответният орган претендира разности за юрисконсулт, като предвид изхода на спора такива му се дължат. При определяне на размера му, съдът взе предвид разпоредбата на чл. 78, ал. 8 от ГПК, във връзка с чл. 143, ал. 4 и чл. 144 от АПК, вр. чл. 37, ал. 1 от Закона за правната помощ и чл. 24 от Наредбата за заплащане на правната помощ, като счита, че следва да се присъди възнаграждение в размер на 100 лв.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 172, ал. 2, предложение второ от АПК, Административен съд София-град, II отделение, 59 състав

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на ЗАД [фирма], с ЕИК[ЕИК], представлявано от юк З. жалба срещу решение № 94/26.01.2021 г., постановено по преписка № 394/2019 г. на Комисията за защита от дискриминация V специализиран заседателен състав.

ОСЪЖДА ЗАД [фирма], с ЕИК[ЕИК] **ДА ЗАПЛАТИ** на Комисията за защита от дискриминация сумата от 100,00 лв., представляваща направени по делото разности за юрисконсулт.

РЕШЕНИЕТО може да бъде обжалвано пред Върховния административен съд на РБ, в 14-дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: